

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonnävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonnävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettua lakia siten, että yksityishenkilöiden ja muiden kuin arvonnäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen oikeushenkilöiden tilaamien lehtien maahantuonnille muualta Suomesta tai muista Euroopan unionin jäsenvaltioista Ahvenanmaan maakuntaan luotaisiin normaalista lehtikohtaisesta menettelystä poikkeava valinnainen kevennetty menettely. Yhdenvertaisuuden vuoksi menettelyä voitaisiin soveltaa myös Ahvenanmaalta muualle Suomeen tuotaviin lehtiin. Uudessa menettelyssä lehtien vastaanottaja antaisi ilmoituskauden tuonnista useiden lehtikohtaisten ilmoitusten sijasta kerralla yhden kokoavan ilmoituksen. Ilmoitus annettaisiin yksittäisestä lehdestä, osasta lehden tilauskautta tai koko tilauskaudelta. Lehdet voitaisiin luovuttaa vapaaseen liikkeeseen jo tuonnin yhteydessä ennen veron maksamista. Kevennetyllä menettelyllä helpotettaisiin lehtiä tilaavien yksityishenkilöiden ja muiden kuin arvonnäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen oikeushenkilöiden sekä Tullin hallinnollista taakkaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Euroopan unionin lainsäädäntö	3
2.2 Kansallinen lainsäädäntö ja nykytilan arviointi	5
3 Ehdotuksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3.1 Yksinkertaistetun menettelyn soveltamisala	7
3.2 Yksinkertaistettu menettely.....	8
4 Ehdotuksen vaikutukset	9
4.1 Arviot lehtilähetysten määristä	9
4.2 Taloudelliset vaikutukset	10
4.3 Vaikutukset lehtien myyjiin, ostajiin ja postitoiminnan harjoittajiin sekä Tullin toimintaan ja kustannuksiin.....	10
5 Lausuntopalaute.....	11
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	12
7 Voimaantulo	13
8 Suhde perustuslakiin	13
LAKIEHDOTUS	15
Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta	15
LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTI.....	17
Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta	17

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Tavaroiden etämyynnin arvonlisäverotusta koskevat EU:n direktiivien edellyttämät lakimuutokset tulivat voimaan vuoden 2021 heinäkuun alussa. Muutokset säädettiin arvonlisäverolain (1501/1993) muuttamisesta annetulla lailla (387/2021, HE 18/2021 vp), Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (388/2021) sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 15 §:n muuttamisesta annetulla lailla (389/2021).

Yhtenä keskeisimmistä uudistuksista oli vähäarvoisten enintään 22 euron arvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapauden poistaminen. Muutos koskee kaikkia tavaroita ja kaikkia kuluttajia sijoittautumispaikasta riippumatta. Verovapaus on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille suhteessa EU:n ja jäsenvaltioiden sisällä tapahtuvaan myyntiin. EU:n sisällä tapahtuvalla myynnillä ei ole ollut vastaavaa verovapautusta ja myynnistä on ollut suoritettava veroa tavararvosta riippumatta. Verovapauden poistamisesta johtuen esimerkiksi lehtien maahantuonti tuli verolliseksi.

Ahvenanmaan maakunta kuuluu EU:n tullialueeseen, mutta Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopimukseen (SopS 103/94) liitetyn pöytäkirjan N:o 2 (Ahvenanmaan pöytäkirja) mukaan Ahvenanmaa ei kuulu EU:n arvonlisäveroalueeseen. Ahvenanmaan maakunnassa sovelletaan kuitenkin lähtökohtaisesti samaa arvonlisäverolain mukaista arvonlisäverojärjestelmää kuin muuallakin Suomessa. Näistä syistä tavaroiden myynti myös muualta Suomesta ja muista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle verotetaan tavararvosta maahantuontina. Vähäarvoisen tuonnin verottomuus on yhdenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden vuoksi poistettu myös Ahvenanmaalle suuntautuvassa tuonnissa.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 2.7. - 6.8.2021. Lausuntoa pyydettiin esityksen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, elinkeinoelämän etujärjestöiltä ja toimijoilta sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, yhteensä 16 taholta.

Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa <https://vm.fi/hankkeet/tunnuksella/VM087:00/2021>.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Euroopan unionin lainsäädäntö

EU:ssa sovellettavasta arvonlisäverojärjestelmästä säädetään yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28 päivänä marraskuuta 2006 annetussa neuvoston direktiivissä 2006/112/EY, jäljempänä *arvonlisäverodirektiivi*. Direktiivissä on vahvistettu EU:n jäsenvaltioiden arvonlisäverojärjestelmien yhteinen veropohja. Veropohjaan kuuluu muun muassa tavaroiden maahantuonti yhteisön ulkopuolelta.

Arvonlisäverodirektiivin 260 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä ilmoituksen antamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tavaroiden maahantuonnin osalta. Direktiivin

211 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä maksua koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tavaroiden maahantuonnissa.

Arvonlisäverodirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä sovellettaessa yhteisöllä ja yhteisön alueella tarkoitetaan 2 kohdassa määriteltyä jäsenvaltioiden alueiden kokonaisuutta. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiolla ja jäsenvaltion alueella tarkoitetaan yhteisön kunkin jäsenvaltion aluetta, pois lukien direktiivin 6 artiklassa mainitut alueet. Arvonlisäverodirektiivin 6 artiklan mukaan direktiiviä ei sovelleta yhteisön tullialueeseen kuuluvaan Ahvenanmaahan. Ahvenanmaata pidetään arvonlisäverodirektiivin mukaan arvonlisäverotuksessa kolmantena alueena, joka rinnastetaan kolmansiin maihin eli tullialueen ulkopuolisiin maihin.

Arvonlisäverodirektiivin 30 artiklan mukaan tavaroiden maahantuontina pidetään myös vapaassa liikkeessä olevan tavaran saapumista yhteisöön kolmannelta alueelta, joka kuuluu yhteisön tullialueeseen. Jäsenvaltioiden on 146 artiklan mukaisesti vapautettava verosta yhteisön ulkopuolelle kuljetettavien tavaroiden luovutukset. Siten tavaroiden tuonti Ahvenanmaalta muualle Suomeen tai muihin jäsenvaltioihin muodostaa arvonlisäverotuksessa maahantuontina verotettavan tapahtuman ja tavaroiden vienti muualta Suomesta tai muista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle on vastaavasti vientimyyntinä vapautettu verosta.

Arvonlisäverodirektiivin 275 artiklan mukaan vapaassa liikkeessä olevien tavaroiden tuontiin yhteisöön kuuluvalta, mutta kolmantena alueena pidettävältä alueelta on sovellettava yhteisön voimassaolevissa tavaroiden maahantuontia yhteisön tullialueelle koskevista tullisäännöksissä säädetyistä muodollisuuksista. Vastaavasti direktiivin 279 artiklassa säädetään yhteisön tullisäännöksissä säädettyjen vientiä koskevien muodollisuuksien noudattamisesta tavaroiden viennissä yhteisöstä kolmannelle alueelle.

Tavaroiden siirtoja Ahvenanmaan ja muun Suomen tai muiden jäsenvaltioiden välillä joudutaan siis valvomaan verotuksellisista syistä ja niihin joudutaan soveltamaan tullilainsäädännön mukaisia tullimenettelyjä sekä tullimuodollisuuksia, vaikka siirrot eivät tullioikeudellisesti edellyttäisikään valvontaa eikä tulleva kanneta. Tullikoodeksi sekä sen nojalla annettu komission delegoitu asetus (EU) 2015/2446, jäljempänä *delegoitu asetus*, mahdollistavat kuitenkin yksinkertaistamistoimenpiteitä.

Tuotaessa EU:n tullialueelle tavaraa niistä on tullikoodeksin mukaisesti annettava tulli-ilmoitukset. Tavanomaista täydellisin tiedoin annetun ilmoituksen menettelyä voidaan yksinkertaistaa tietyillä edellytyksillä muun muassa siten, että tavaran saapuessa annetaan vain osa vaadittavista tiedoista ja täydentävät tiedot annetaan tietyn määräajan kuluttua myöhemmin. Täydentävä ilmoitus voidaan myös tietyin edellytyksin antaa jaksoittain.

Lisäksi delegoidun asetuksen 134 artiklan mukaan erityisten veroalueiden kanssa käytävässä kaupassa noudatetaan soveltuvien osin tullimenettelyjä koskevia säännöksiä. Tämän mukaisesti menettelyjä voidaan yksinkertaistaa huomattavasti joustavammiksi tullialueen sisäisessä maahantuonnissa kuin tuotaessa tavaraa EU:n tullialueen ulkopuolelta. EU:n tullilainsäädäntö ei mahdollista vastaavia kevennyksiä kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 5.12.2017 rajat ylittävää sähköistä kuluttajakauppaa koskevan direktiivin (EU) 2017/2455 direktiivin 2006/112/EY ja direktiivin 2009/132/EY muuttamisesta palvelujen suorituksia ja tavaroiden etämyyntiä koskevien tiettyjen arvonlisäverovelvoitteiden osalta ja vähäarvoisten pienten lähetysten tuonnin verovapautuksen osalta, jäljempänä *etämyyntidirektiivi*. Direktiivillä muutetaan Euroopan unionissa sovellettavaa arvonlisäverojärjestelmää koskevia säännöksiä, jotka sisältyvät arvonlisäverodirektiiviin ja direktiivin 2006/112/EY 143 artiklan b ja c alakohdan soveltamisalasta vapautettaessa tietty tavaroiden

lopullinen maahantuonti arvonlisäverosta 19.10.2009 annettuun neuvoston direktiiviin 2009/132/EY, jäljempänä *maahantuonnin direktiivi*.

Etämyyntidirektiiviä oli tarkoitus alkaa soveltaa vuoden 2021 alusta. Neuvosto hyväksyi 20.7.2020 päätöksen (EU) 2020/1109 direktiivien (EU) 2017/2455 ja (EU) 2019/1995 muuttamisesta kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiselle asetetun määräajan ja soveltamispäivän osalta covid-19-pandemian vastatoimena. Päätöksellä lykättiin etämyyntidirektiivin soveltamisen alkamaan vuoden heinäkuun 2021 alusta.

Etämyyntidirektiivin 3 artiklalla kumottiin maahantuonnin direktiivin IV osasto vuoden 2021 heinäkuun alusta. Direktiivin IV osastoon sisältyi vähäarvoisten tavaroiden maahantuonnin vapautuksia koskevat säännökset.

Vähäarvoisten tavaroiden verovapauden poistamisen johdosta delegoitua asetusta on muutettu siten, että myös vähäarvoisista enintään 22 euron arvoisista lähetyksistä on vuoden 2021 heinäkuun alusta alkaen tullut antaa vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskeva tulli-ilmoitus. Delegoidun asetuksen 143 a artiklan mukaan ilmoittaja voi antaa suppeamman tietosisällön sisältävän tulli-ilmoituksen.

Tullikoodeksin 195 artiklan mukaan, jos tavaroiden asettamisesta tullimenettelyyn aiheutuu tullivelka, tavaroiden luovutuksen edellytyksenä on tullivelkaa vastaavan tuonti- tai vientitullin määrän maksaminen tai velan kattavan vakuuden antaminen.

[Etämyyntidirektiivi](#)

[Neuvoston päätös \(EU\) 2020/1109](#)

2.2 Kansallinen lainsäädäntö ja nykytilan arviointi

Arvonlisäverolain 1 a §:n mukaan Suomella tarkoitetaan arvonlisäverolaissa Euroopan yhteisöjen mukaista arvonlisäveroaluetta ja Ahvenanmaan maakuntaa. Ahvenanmaan maakunta kuuluu siten arvonlisäverolakia sovellettaessa lähtökohtaisesti Suomen alueeseen. Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisäverolakiin säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetussa laissa (1266/1996), jäljempänä *poikkeuslaki*. Jäsenvaltioilla ja Yhteisöllä tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen lainsäädännön mukaista jäsenvaltion ja yhteisön arvonlisäveroaluetta.

Tavaran maahantuonnilla tarkoitetaan arvonlisäverolain 86 §:n mukaan tavaran tuontia Yhteisöön. Poikkeuslain 18 §:n mukaan, mitä arvonlisäverolain 9 luvussa säädetään tavaran maahantuonnista Yhteisöön, sovelletaan myös tavaran tuontiin Ahvenanmaan maakuntaan muualta Suomesta, toisesta jäsenvaltiosta tai Yhteisön ulkopuolelta.

Vähäarvoisten lähetysten maahantuonnin verovapauden poistamisen johdosta fyysisellä alustalla olevien sanoma- ja aikakauslehtien maahantuonti on verollista 1.7.2021 alkaen. Tämä koskee myös Ahvenanmaan maakuntaan tuotavia lehtiä. Uusia säännöksiä sovelletaan, kun veron suorittamisvelvollisuus syntyy lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Ratkaiseva ajankohta maahantuonnin osalta on tullivelan syntymishetki eli yleensä ajankohta, jona tulli-ilmoitus hyväksytään.

Arvonlisäverolain 85 a §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan fyysisellä alustalla olevien tai sähköisesti luovutettavien sanoma- ja aikakauslehtien myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 10 prosenttia.

Arvonlisäverolain 101 §:n 1 momentin mukaan tavarahan maahantuonnin arvonlisäverotuksessa ei sovelleta tullia koskevia säännöksiä, ellei arvonlisäverolaissa erikseen siitä säädetä. Pykälän 2 momentin mukaan Tullin vastuulle 160 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kuuluvan arvonlisäverotuksen osalta tavarahan maahantuontia, veron suorittamista, palauttamista ja takaisin perimistä koskevaan sekä muuhunkin menettelyyn, veron maksamisen lykkäykseen, vakuuksiin, veronkorotukseen, virhemaksumiin, jälkiverotukseen ja muutoksenhakuun sekä tietojen salassapitoon ja salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen ja saamiseen sovelletaan, ellei arvonlisäverolaissa toisin säädetä, mitä tullista tullilainsäädännössä säädetään.

Tullin käteisasiakkaiden täytyy maksaa tulli sekä verot ja maksut ennen tavaroiden haltuun saamista. Tavaroiden luovutuspäätös tehdään siis tällöin vasta maksun jälkeen. Tullilain 64 §:n mukaan Tullin käteisasiakkaiden on maksettava tulli ja siten myös tuonnista suoritettava arvonlisävero 10 päivän kuluessa tullauspäätöksen vahvistamispäivästä. Esimerkiksi kuluttajat ovat käteisasiakkaita. Jos käteisasiakas käyttää luottoasiakasaseman omaavaa välillistä edustajaa tai suoraa edustajaa takausvastuulla, hän saa periaatteessa tavarat haltuunsa ennen veron maksamista. Käytännössä edustajat kuitenkin edellyttävät verojen maksamista heille ennen kuin he antavat tavarat asiakkaan haltuun. Jos edustaja toimii suorana edustajana ilman takausvastuuta eikä päämies ole luottoasiakas, tavaroiden haltuun saaminen edellyttää tullien ja verojen maksamista riippumatta edustajan luottoasiakasasemasta.

Vähäarvoisten enintään 22 euron arvoisten tavaralahetysten maahantuonnin verovapauden poistamisesta johtuen sanoma- ja aikakauslehtien maahantuonti tuli verolliseksi. Myös lehtien tuonnista on tämän jälkeen tehtävä sähköinen tulli-ilmoitus. Jos tuojina olevat käteisasiakkaat hoitavat tulliselvityksen itse, edellytyksenä vapaaseen liikkeeseen luovuttamiselle on myös lehtien osalta se, että tuonnista on maksettu arvonlisävero. Lehdet on siten ilmoitettava tullille ja arvonlisävero on maksettava ennen lähteyksen toimittamista vastaanottajalle. Tämä koskee myös EU:n tullialueen sisällä tapahtuvaa lehtien tuontia, ja siten lehtien tuontia muualta Suomesta ja muista EU:n jäsenvaltioista Ahvenanmaan maakuntaan.

Ahvenanmaan kielellinen asema huomioon ottaen ahvenanmaalaisilla on erityisen suuri tarve tilata ruotsinkielisiä sanoma- ja aikakauslehtiä. Arvioiden mukaan valtaosa Ahvenanmaalle tuotavista sanomalehdistä tuodaan muualta Suomesta ja Ruotsista.

Verovapauden poistamisesta aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja tuontimenettelyjen sujuvoittamiseksi etämyyntidirektiivissä on säännökset uudesta maahantuotavien tavaroiden etämyyntiä koskevasta erityisjärjestelmästä ja uudesta erityisjärjestelystä tuonnin arvonlisäveron ilmoittamista ja maksamista varten. Kyseisiä erityismenettelyjä sovelletaan soveltuvin osin myös Ahvenanmaalla tapahtuvaan tuontiin, vaikka EU:n säännökset eivät siihen velvoittaisi. Maahantuonnin erityisjärjestelmää, jossa tuonti on arvonlisäveroton, voidaan kuitenkin Ahvenanmaan osalta soveltaa vain EU:n ulkopuolelta tapahtuvaan myyntiin, ja erityisjärjestely, jossa kuljetusyritys voi maksaa arvonlisäveron vastaanottajan puolesta kuukausittain, ei poista velvollisuutta antaa tulli-ilmoitus. Lisäksi näiden menettelyjen soveltaminen on toimijoille vapaaehtoista.

Muun Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan välisen tuontimenettelyjen osalta on jo nykyisin olemassa eräitä Ahvenanmaan poikkeuslakiin sisältyviä yksinkertaistuksia, kuten rekisteröidyn veroraja-asiakkaan menettely, jäljempänä *verorajamenettely*. Tätä menettelyä voidaan soveltaa Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välisessä maahantuonnin verotuksessa. Poikkeuslain 22 §:n mukaan ilmoittajana oleva edustaja on arvonlisäverovelvollinen edustamiensa yksityishenkilöiden tilaamien tavaroiden tuonneista ja voi tietyin edellytyksin ilmoittaa tuonnit ja suorittaa niistä arvonlisäveron Tullille kausittain yhdellä kertaa. Ostajat on siis vapautettu tulli-

ilmoituksen tekemisestä ja arvonlisäveron maksamisesta. Verkkokauppias laskuttaa maahan-tuonnista suoritettavan arvonlisäveron ostajalta ostotapahtuman yhteydessä. Lehtien myyjät ei-vät kuitenkaan ole velvoitettuja käyttämään menettelyä. Tulli-ilmoittamisesta ja arvonlisäveron maksamisesta vastaa lehden ostaja, mikäli lehden myyjä ei käytä verorajamenettelyä.

Ruotsista ja muista EU:n jäsenvaltiosta tulevien tavaroiden, kuten lehtien osalta ei ole olemassa vastaavia yksinkertaistuksia. Tavaroiden tilaaja voi kuitenkin aina käyttää edustajaa maahan-tuontiin liittyvien tullin ilmoitusvelvoitteiden täyttämässä. Tavaroiden myyjä tai kuljetusyritys voi myös toimia tuonti-ilmoituksen antajana omaan lukuunsa, jolloin myyjä tai kuljetusyritys on verovelvollinen tuonnista vastaanottajan sijasta. Tällöin myyjä tai kuljetusyritys voi käyttää tullilainsäädännön mahdollistamia tarkoituksenmukaisia menettelyjä, kuten EU:n alueelta ta-pahtuvan tuonnin osalta ilmoittaa koko kuorman yhdellä tulli-ilmoituksella sen sijaan, että jo-kainen lähetys ilmoitettaisiin erikseen.

Tullin etämyyntiä koskevien lakimuutosten hyväksymisen jälkeen käymien keskustelujen pe-rusteella on kuitenkin käynyt ilmeiseksi, että esimerkiksi ruotsalaiset kustantajat tai lehtitalot eivät ole ottamassa ilmoittajan tai arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröidyn verovelvollisen ase-maa Suomessa. Tällöin lehden tilaajan velvollisuutena on lehtikohtaisesti huolehtia tulli-ilmoi-tuksen tekemisestä ja arvonlisäveron maksamisesta. Lehteä ei voida toimittaa tätä ennen sen tilaajalle.

Edellä mainitun perusteella tulli-ilmoitusta ja verojen maksamista koskevat normaalit menette-lyt hankaloittavat lehtien maahantuontia Ahvenanmaan maakuntaan erityisesti Ruotsista ja muista EU:n jäsenvaltioista. Lehtien osalta tilannetta hankaloittaa muun muassa lehtien ilmes-tymistiheys ja uutisten ajankohtaisuuden vaatimus.

3 Ehdotuksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Yksinkertaistetun menettelyn soveltamisala

Ahvenanmaan maakuntaan muualta Suomesta tai muista jäsenvaltioista maahantuotavien fyy-sisellä alustalla olevien lehtien tuontimenettelyjen sujuvoittamiseksi poikkeuslakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset yksityishenkilöiden ja muiden kuin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen oikeushenkilöiden mahdollisuudesta soveltaa uutta, normaalia lehtikohtaisesta menettelystä poikkeavaa yksinkertaistettua ilmoitus- ja maksumenettelyä.

EU:n tullilainsäädäntö ei mahdollista tällaisen kevennetyn menettelyn säätämistä EU:n tullialu-een ulkopuolisista maista tapahtuvalle tuonnille. Tämän vuoksi kevennettyä menettelyä ehdo-tetaan sovellettavaksi ainoastaan muualta Suomesta ja muualta Yhteisöstä tuotaviin lehtiin. Ar-vioiden mukaan lehtien tuonti kolmansista maista Ahvenanmaalle onkin huomattavasti vähäi-sempää kuin EU:n alueelta. Kevennetyn menettelyn kohdentaminen EU:n alueelta Ahvenan-maalle tapahtuvaan tuontiin on perusteltua myös siitä syystä, että muista jäsenvaltioista muualle Suomeen tilattavien lehtien osalta menettely on jo kuluttajan kannalta yksinkertainen. Muun Suomen ja muiden jäsenvaltioiden välinen kauppa on EU:n sisäistä yhteisökauppaa, eikä siihen sovelleta maahantuontia koskevia säännöksiä. Sisämarkkinoilla myyjät suorittavat veron etä-myyneistä EU-alueen kuluttajille eikä rajakontrolleja ole.

Muun Suomen ja Ahvenanmaan väliselle lehtien tuonnille on jo nykyisin olemassa yksinker-taistetut tullimenettelyt, erityisesti verorajamenettely, joka kattaa suuren osan lehtien tuonnista. Jäljelle jäävästä osuudesta merkittävä osa tapahtuu siten, että lehden myyjä hoitaa tulliselvityk-

sen ja verotuksen omissa nimissään, joten tarve kevennetylle menettelylle on vähäisempi. Yhdenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden vuoksi ehdotetaan kuitenkin, että menettelyä voitaisiin soveltaa myös Ahvenanmaan ja muun Suomen väliseen lehtien tuontiin.

Kevennetty menettely koskisi etämyyntinä hankittavia ja toimitettavia lehtiä, jos ostajana on luonnollinen henkilö, jonka mahdollisesti harjoittamaan liiketoimintaan tuonti ei liity, tai oikeushenkilö, jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin veron suorittamisvelvollisuuden syntymishetkellä. Näiden tahojen tekemien maahantuontien verotuksesta ja valvonasta vastaa arvonlisäverolain 160 §:n 1 momentin mukaan Tulli. Menettelyä voisivat soveltaa tuonnista verovelvolliset lehden vastaanottajat. Menettely ei siten koskisi tilanteita, joissa myyjä ilmoittaa lehdet omissa nimissään.

Tulli on jo 1.7.2021 alkaen antanut suoraan EU:n tullilainsäädäntöön perustuen tämän lakiehdotuksen mukaisen kevennetyn menettelyn soveltamismahdollisuuden kaikille lehtien tilaajille tullialueen sisällä tapahtuvan tuonnin osalta. Koska menettely liittyy Tullin toimivaltaan kuuluvien tuontien osalta kiinteästi arvonlisäverotukseen, olisi asianmukaista säätää asiasta arvonlisäverolainsäädännössä. Koska muut kuin edellä mainitut tuojat eivät suorita arvonlisäveroa tuonnin yhteydessä Tullille, vaan normaalia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain mukaista verotusmenettelyä soveltaen verokausittain Verohallinnolle, ei heidän osaltaan ole syytä säätää asiasta arvonlisäverolainsäädännössä. Verohallinnon vastuulle kuuluvaan maahantuonnin arvonlisäverotukseen ei sovelleta tullilainsäädännön mukaisia menettelysääntöjä. Arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkityt maahantuojat laskevat ja ilmoittavat maahantuonnista suoritettavan veron arvonlisäveroilmoituksellaan kuten muutkin verokaudelle kohdistettavia liiketoimia koskevat tiedot. Tällainen tuoja ilmoittaa maahantuomastaan tavaraa kannettavan ja vähennettävän arvonlisäveron samaan aikaan.

3.2 Yksinkertaistettu menettely

Uudessa normaalille maahantuontimenettelylle vaihtoehtoisessa menettelyssä lehden vastaanottaja ilmoittaisi ja maksaisi veron viimeistään ilmoitusjaksoon kuuluvia lehtiä koskevan ensimmäisen laskun eräpäivänä. Niissä tapauksissa, joissa ilmoitusjakson ensimmäinen lehti saapuisi vasta laskun eräpäivän jälkeen, ilmoitus olisi annettava viimeistään seitsemän päivän kuluessa siitä, kun ensimmäinen lehti on luovutettu vapaaseen liikkeeseen. Ilmoitukset voitaisiin antaa yksittäisestä lehdestä taikka osasta lehden tilauskautta tai koko tilauskaudelta. Ilmoitusjakson pituus olisi enintään vuosi. Tulli tekisi ilmoituksen perusteella verotuspäätöksen, jonka mukainen vero olisi maksettava tullilain 64 §:n mukaisesti 10 päivän kuluessa päätöksen vahvistamispäivästä. Kevennettyä menettelyä sovellettaessa lehti voitaisiin luovuttaa vapaaseen liikkeeseen jo tuonnin yhteydessä riippumatta veron ilmoitus- tai maksuajankohdasta.

Poikkeuslakiin otettaisiin valtuussäännös, jonka perusteella Tulli voisi antaa tarkempia sääntöjä kevennetyn menettelyn mukaisesta ilmoituksesta.

Lainmuutos koskisi sekä irtonumeroina hankittavia että tilattavia sanoma- ja aikakauslehtiä.

Kevennetyllä menettelyllä helpotettaisiin lehtiä tilaavien yksityishenkilöiden ja muiden kuin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen oikeushenkilöiden sekä Tullin hallinnollista taakkaa.

Mikäli lehden vastaanottaja ei haluaisi soveltaa kevennettyä menettelyä, hänen tulisi antaa normaalin menettelyn mukainen tulli-ilmoitus, ja hän maksaisi veron Tullin lehtikohtaisesti tekemän verotuspäätöksen perusteella. Lehti luovutettaisiin tällöin vapaaseen liikkeeseen vasta veron maksamisen jälkeen.

Mikäli lehden vastaanottaja ei täyttäisi joko normaalin tai kevennetyn menettelyn mukaista velvollisuuttaan antaa Tullille ilmoitus ja maksaa arvonlisävero, tähän laiminlyöntiin sovellettaisiin arvonlisäverolain 101 §:n perusteella tullilainsäädännön mukaisia seuraamuksia.

Lehtien maahantuontia valvottaisiin Postin tiloissa fyysisen reaaliaikaisen valvonnan keinoin. Kotimaan verorajalla tässä käytetään apuna verorajamenettelyä käyttävien ja tullauksen hoitavien lehtien myyjien listauksia. Tullilla on lisäksi esimerkiksi mahdollisuus pyytää lehtikustantajilta, lehtien myyjiltä ja postilta listoja lehtien tilaajista. Näiden erilaisten listojen ja tuonnin yhteydessä tapahtuvan valvonnan avulla Tulli voisi valvoa sitä, että lehtien tuonnista annetaan joko normaalin tai kevennetyn menettelyn mukainen ilmoitus. Lehtitalot saattavat olla myös ulkomaisia ja esimerkiksi kolmanteen maahan sijoittautuneita. Näissä tilanteissa mahdollinen viranomaisyhteistyö ja tiedonsaantioikeus Suomen ja kyseisen maan välillä perustuisi lähtökohdaisesti virka-apua ja tietojenvaihtamista koskeviin sopimuksiin.

4 Ehdotuksen vaikutukset

4.1 Arviot lehtilähetysten määristä

Tulli ei ole tilastoinut verottomasti kolmansista maista maahantuotavia vähäarvoisia tavaralähettyksiä, joiden arvo on jäänyt alle vähäarvoisten tavaralähetysten 22 euron rajan ja arvonlisäverolain nykyisen 101 b §:n 5 euron minimikantorajan. Näin ollen Tulli ei ole myöskään kerännyt eikä tilastoinut tietoja siitä, kuinka paljon sanoma- ja aikakauslehtiä kappalemääräisesti saapuu Ahvenanmaalle tai Ahvenanmaalta muualle Suomeen.

Valtiovarainministeriö on vuonna 2014 arvioinut (HE 53/2014 vp) Ahvenanmaalle tuotavien lehtien määriä. Tämä arvio koskee pääosin kotitalouksien ja yritysten itselleen, ei myyntiin, tilaamia ulkomaisia lehtiä. Arvio on tehty vain aikakauslehtien osalta. Arvion mukaan Ahvenanmaalle kolmansista maista, jäsenvaltioista ja muualta Suomesta tuotavien aikakauslehtien vuosittainen kappalemäärä olisi yhteensä 390 000 kappaletta. Tästä määrästä Ahvenanmaan kotitalouksien Suomesta tilaamia aikakauslehtiä olisi noin 18 800 kappaletta, Ahvenanmaan kotitalouksien muista EU-maista tilaamia aikakauslehtiä noin 347 500 kappaletta ja Ahvenanmaan kotitalouksien kolmansista maista tilaamia aikakauslehtiä noin 23 700 kappaletta. Arvion mukaan suurin osa muualta Suomesta Ahvenanmaalle vietävistä lehdistä olisi sanomalehtiä, kun taas valtaosa Ahvenanmaalle tuotavista aikakauslehdistä tuotaisiin Ruotsista ja muualta EU:sta sekä kolmansista maista.

Lehtien määristä ei ole käytettävissä tuoreempaa tilastotietoa, joten arvioiden lähtökohtana on käytetty vuoden 2014 tietoja. Tietoja on kuitenkin tarkistettu alaspäin sanoma- ja aikakauslehtien levikkien kehityksen mukaisesti. Ahvenanmaalle tilattavien aikakauslehtien tilausmääriä arvioitaessa on oletettu, että aikakauslehdet ilmestyvät keskimäärin kahden viikon välein. Tällöin muista EU:n jäsenvaltioista Ahvenanmaalle tulevien aikakauslehtien tilausten määräksi voidaan arvioida noin 11 300 kappaletta ja muualta Suomesta Ahvenanmaalle tulevien aikakauslehtien tilausten määräksi noin 600 kappaletta.

Päivälehtien määriä on arvioitu kotitalouksien lukumäärän perusteella. Arvioissa on lähdetty siitä, että Ahvenanmaan jatkuvien sanomalehtitilausten määrä olisi noin 6 000 kappaletta. Karkeasti arvioituna puolet tuosta määrästä olisi Ahvenanmaan paikallislehtien tilauksia. Jäljelle jäävä määrä jakautuisi siten, että sanomalehtien tilauksia muualta Suomesta olisi noin 2 000 kappaletta ja Ruotsista noin 1 000 kappaletta.

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Nyt ehdotetuilla muutoksilla ei lähtökohtaisesti olisi vaikutuksia valtion verotuottoon. Vähäarvoisen maahantuonnin verovapauden poistuminen saattaa vaikuttaa siten, että lehtiä ei enää tilata entiseen tapaan Ahvenanmaan maakuntaan. Kevennetyn tuontimenettelyn käyttöönotto saattaisi kuitenkin kasvattaa lehtien maahantuontia jossain määrin. Muutosten vaikutusten verotuottoon arvioidaan olevan vähäisiä. Voidaan olettaa, että lehtien muuttuminen sähköisiksi vähentää muutoinkin painettujen lehtien maahantuontia. Verovapauden poistuminen voi lisätä sähköisten lehtien tilaamista ja siten vähentävän lisää painettujen lehtien maahantuontia.

4.3 Vaikutukset lehtien myyjiin, ostajiin ja postitoiminnan harjoittajiin sekä Tullin toimintaan ja kustannuksiin

Lainmuutos vähentäisi lehtiä tilaavien kuluttajien sekä muiden kuin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen oikeushenkilöiden velvoitteita ja kustannuksia. Muutoksen voidaan arvioida vaikuttavan myönteisesti Ahvenanmaalla asuviin kuluttajiin, koska he tilaavat lehtiä merkittävässä määrin muualta Suomesta, Ruotsista ja muista jäsenvaltioista. Lisäksi markkina-alueen pienuudesta johtuen ulkomaisia kustantajia voi olla vaikea käytännössä saada toimittamaan lehtiä Ahvenanmaalla asuville kuluttajille muita yksinkertaistettuja menettelyjä hyödyntäen. Ahvenanmaan maakuntahallituksen vuonna 2014 esittämän näkemyksen mukaan ahvenanmaalaisilla yksityishenkilöillä on erityisen suuri tarve tilata ruotsinkielisiä sanoma- ja aikauslehtiä.

Ehdotettu kevennetty menettely ei aiheuttaisi kuljetusliikkeille ja postitoiminnan harjoittajalle merkittäviä lisäkustannuksia. Postitoiminnan harjoittajan ja Tullin näkökulmasta menettelyjen keventämisen mahdollistaa myös se, että lehtien tunnistamiseen tarvittavat tiedot ovat periaatteessa nähtävissä lehden ulkoasusta, lähettäjäyrityksiä koskevista listoista ja vastaanottajatie-doista.

Kevennetyllä menettelyllä voitaisiin vähentää myös Tullille aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia. Ellei kevennettyä menettelyä otettaisi käyttöön, nykyisten säännösten mukaisesti arvonlisävero kannettaisiin normaalimenettelyssä. Tässä menettelyssä lehtien maahantuonnista Tullille aiheutuvat hallinnollisten velvoitteita kustannukset olisivat suuremmat kuin ehdotetussa mallissa. Normaalimenettelyssä jokainen lehti tulisi ilmoittaa erikseen.

Edellä kappaleessa 4.1 esitettyjä arvioita käyttäen voidaan päätyä siihen, että kevennettyä mallia käytettäessä ilmoitusten määrä putoaisi vuositasolla EU:n alueelta, erityisesti Ruotsista, suunnautuvan tuonnin osalta noin 665 000 ilmoituksesta noin 12 300 ilmoitukseen. Kevennetyn menettelyn johdosta ilmoittamisen määrän arvioidaan siten laskevan noin 2 prosenttiin verrattuna siihen tilanteeseen, että tällaista menettelyä ei otettaisi käyttöön. Tämä tarkoittaisi merkittävää helpotusta lehtien tilaajille ja hallinnollisen taakan kevenemistä tulliviranomaiselle.

Asiakaskohtaisen neuvonnan tarve pysyisi kuitenkin alkuvaiheessa korkeana, sillä suurelle osalle lehtien tilaajista tulli-ilmoituksen tekeminen on uusi asia. Alkuvaiheen neuvonnan tarve ei muuttuisi, vaikka annettavien ilmoitusten määrä putoaisi edellä kuvatulla tavalla. Ilmoitusten määrän lasku vähentäisi arvioiden mukaan kuitenkin samassa suhteessa esimerkiksi ilmoitusten korjaamiseen ja oikaisupyyntöihin liittyvää työtä. Kustannussäästöt olisivat kuitenkin pieniä, kun otetaan huomioon se, että käsittely on pitkälle automatisoitua ja oikaisujen määrä on suhteellisen pieni.

Lehtien tuonti muualta Suomesta Ahvenanmaalle on painottunut sanomalehtiin ja lehtien kokonaismäärä (aikakausilehdet ja sanomalehdet yhteensä) on arvioiden mukaan noin 750 000 lehteä

vuodessa. Muun Suomen ja Ahvenanmaan väliselle lehtien tuonnille on jo nykyisin olemassa yksinkertaistetut tullimenettelyt, erityisesti verorajamenettely, joka kattaa suuren osan määrästä. Jäljelle jäävästä osuudesta merkittävä osa tapahtuu siten, että lehden myyjä hoitaa tulliselvityksen ja verotuksen. Kevennetyn menettelyn merkitys olisi muualta Suomesta tapahtuvan tuonnin osalta siten pienempi kuin Ruotsista ja muualta EU:n alueelta saapuvien lehtien osalta.

Koska ehdotetut muutokset vähentävät Tullin kustannuksia, ne eivät aiheuta Tullin lisärahoitustarvetta.

5 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta antoi lausunnon 12 tahoa. Lausunnon antoivat liikenne- ja viestintäministeriö, Tulli, Verohallinto, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari, Medialiitto ry, Suomen Kuntaliitto, Veronmaksajain keskusliitto ry, Ålands Näringsliv ja Åland Post Ab.

Lausunnoissa suhtauduttiin esitykseen myönteisesti. Muutamissa lausunnoissa toivottiin, että kevennetyn menettelyn soveltamisala tulisi ulottaa yksityishenkilöiden lisäksi myös muihin toimijoihin, joita ei ole merkitty arvonlisäverorekisteriin. Pykäläluonnos koski kyllä jo aiemmin muitakin kuin yksityishenkilöitä, mutta säännösehdoista on lausuntojen johdosta muutettu selkeämmäksi. Tullin lausunnossa ehdotettiin, että tulli-ilmoitus olisi annettava viimeistään tilauslaskun eräpäivänä siitä riippumatta, onko lasku saapunut jo ennen tuontia. Ehdotus on huomioitu lakiehdotuksessa.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen ja Åland Post Ab:n lausunnoissa toivottiin, että kevennetyn menettelyn soveltamisala laajennettaisiin soveltamisalan yhtenäisyyden ja hallinnollisten syiden vuoksi myös arvonlisäverorekisteriin merkittyjen verovelvollisten itselleen, ei myyntiin, tilaamiin lehtiin. Tätä ei ole pidetty perusteltuna, koska tällaiset tuojat eivät suorita arvonlisäveroa tuonnin yhteydessä Tullille, vaan normaalia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain mukaista verotusmenettelyä soveltaen verokausittain Verohallinnolle, eikä heidän osaltaan siten ole syytä säätää asiasta arvonlisäverolainsäädännössä. Lisäksi on huomattava se, että Tullin syventävien ohjeiden mukaan yritykset voivat tullata yhdellä kerralla koko tilausjakson lehdet toisesta jäsenvaltiosta tai muualta Suomesta Ahvenanmaalle taikka Ahvenanmaalta muualle Suomeen tapahtuvassa tuonnissa. Tulli on jo 1.7.2021 alkaen antanut suoraan EU:n tullilainsäädäntöön perustuen tämän lakiehdotuksen mukaisen kevennetyn menettelyn soveltamismahdollisuuden kaikille lehtien tilaajille tullialueen sisällä tapahtuvan tuonnin osalta.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausunnossa toivottiin myös, että Ahvenanmaalle maahan tuotavat vähäarvoiset tavaralähetykset tai ainakin Ahvenanmaalle tuotavat sanoma- ja aikakauslehdet vapautettaisiin verosta. Lakiehdotus ei koske vähäarvoisten lähetysten verollisuutta. Etämyyntidirektiivien täytäntöönpanoa koskevien lainsäädäntömuutosten yhteydessä ei ehdotettu Ahvenanmaalle tilattujen lehtien verovapautta, koska etämyyntidirektiivien yhtenä keskeisimmistä uudistuksista oli vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapauden poistaminen, eikä pelkästään Ahvenanmaata koskeva verovapautus olisi ollut yhdenvertaisuuden vuoksi perusteltua.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausunnossa todettiin myös, että ehdotetusta kevennetystä menettelystä huolimatta Ahvenanmaalaiset kuluttajat asetetaan muualla Suomessa asuvia kuluttajia huonompaan asemaan, koska lehtitoimituksista täytyy antaa tulli-ilmoitukset. Lausunnossa on viitattu perustuslakivaliokunnan lausuntoon (PeVL 19/2014 vp). Nyt ehdotetun kevennetyn menettelyn tavoitteena on sujuvoittaa lehtien tuontimenettelyä ja helpottaa lehtiä tilaa-

vien henkilöiden hallinnollista taakkaa Ahvenanmaalle muualta Suomesta ja muista jäsenvaltioista sekä Ahvenanmaalta muualle Suomeen tapahtuvassa tuonissa. Esitys ei siten aseta ahvenanmaalaisia kuluttajia muita suomalaisia huonompaan asemaan. Velvollisuus antaa muualta Suomesta ja muista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle tapahtuvista maahantuonneista tulli-ilmoitus perustuu liittymissopimuksessa saatuun Ahvenanmaata koskevaan poikkeukseen ja EU:n tullilainsäädäntöön.

6 Säännöskohtaiset perustelut

8 a §. Pykälässä säädetään nykyisin siitä, että arvonlisäverolain 70 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettusta viennin verottomuutta koskevia säännöksiä ei sovelleta silloin, kun kerran viikossa tai harvemmin ilmestyvä sanoma- tai aikakauslehti kuljetetaan Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen. Säännöksen tavoitteena on ollut puuttua veroedun tavoitteluun siten, että lehtien myynti verotetaan Suomessa siitä huolimatta, että lehdet kuljetetaan, kierrätetään tai lähetetään muualle Suomeen Ahvenanmaan maakunnan kautta.

Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Etämyyntiä koskevien muutosten tultua voimaan vähäarvoisten enintään 22 euron arvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapaus on poistunut.

22 a §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lehden vastaanottajan mahdollisuudesta ilmoittaa ja maksaa vero Yhteisön alueelta Ahvenanmaan maakuntaan ja Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen tilaamistaan sanoma- ja aikakauslehdistä ennakoon, jos lehdet hankittaisiin ja toimitettaisiin etämyyntinä. Kevennetty menettely ei olisi pakollinen vaan valinnainen vaihtoehto maahantuonnin normaalille menettelylle, jossa jokainen maahantuotava lehti ilmoitetaan ja verotetaan Tullissa lehtikohtaisesti.

Vero olisi maksettava tullilain 64 §:n mukaisesti Tullin lehden vastaanottajan antaman ilmoituksen johdosta tekemän verotuspäätöksen perusteella. Tullilain 64 §:n mukaan Tullin käteisasiakkaiden on maksettava tulli ja siten myös tuonnista suoritettava arvonlisävero 10 päivän kuluessa tullauspäätöksen vahvistamispäivästä. Vero olisi maksettava kerralla ilmoituksen katamista tuonneista.

Pykälän 2 momentin mukaan menettelyä sovellettaessa lehti voitaisiin luovuttaa vapaaseen liikkeeseen vakuutta vaatimatta jo tuonnin yhteydessä. Momentti sisältäisi säännöksen myös veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdasta. Sen mukaan poiketen siitä, mitä arvonlisäverolain 87 §:ssä säädetään, veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdaksi katsottaisiin pykälän mukaisen ilmoituksen antoajankohta.

Arvonlisäverolain 87 §:n mukaan veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohtaan sovelletaan, mitä tullivelan syntymisajankohdasta säädetään tullikoodexin 77–80 ja 83–88 artiklassa. Tämä tarkoittaa pääsääntöisesti hetkeä, jona vapaaseen liikkeeseen luovutettuja tavaroita koskeva tulli-ilmoitus hyväksytään. Tullikoodexin edellä mainittuja artikloja ei voitaisi sellaisenaan soveltaa tapauksissa, joissa Yhteisön alueelta Ahvenanmaan maakuntaan ja Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen maahantuotuihin lehtiin sovellettaisiin kevennettyä menettelyä ja tässä menettelyssä mahdollistettua verojen maksamista ennakoon. Pykälän 2 momentin mukaan veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohta olisi kevennettyä menettelyä sovellettaessa ilmoituksen antoajankohta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ilmoituksen antoajankohdasta ja ilmoitusjaksosta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin ilmoituksella annettavista tiedoista.

Pykälän 5 momentti sisältäisi soveltamisalaa koskevan rajauksen. Rajauksessa hyödynnettäisiin vuoden 2021 heinäkuussa voimaantulleita etämyyntiä koskevia käsitteitä ja Tullin vastuulle kuuluvaa tuonnin arvonlisäverotusta koskevaa arvonlisäverolain 160 §:n 1 momenttia.

Säännöstä sovellettaisiin vain sellaisiin sanoma- ja aikakauslehtiin, jotka ostaja hankkii vastiketta vastaan. Näin ollen esimerkiksi ammatti- ja jäsenlehdet, jotka toimitetaan lehden vastaanottajalle ammattiliittoon, yhdistykseen, osuuskuntaan tai vastaavaan kuulumisen perusteella ja joista tämä ei maksa erillistä lehteen liittyvää vastiketta, eivät kuuluisi säännöksen soveltamisen piiriin. Tulli-ilmoitusvelvollisuus hoidetaan tällöin lehtien esittämisellä Tullille.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian.

Lakia sovellettaisiin, kun fyysisellä alustalla oleva sanoma- ja aikakauslehti maahantuodaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

8 Suhde perustuslakiin

Ehdotettu laki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyksityksessä eikä perustuslaillisia ongelmia ole.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausunnossa todetaan, että ehdotetusta kevennetystä menettelystä huolimatta ahvenanmaalaiset kuluttajat asetetaan muualla Suomessa asuvia kuluttajia huonompaan asemaan, koska lehtitoimituksista täytyy antaa tulli-ilmoitukset. Lausunnossa on viitattu perustuslakivaliokunnan lausuntoon (PeVL 19/2014 vp).

Perustuslakivaliokunta on todennut mainituksessa, hallituksen esitystä arvonlisäverolain muuttamisesta (HE 53/2014 vp) koskevassa lausunnossaan ensinnäkin, että koska tuossa esityksessä ehdotettu muutos kohdistui jokaiseen yksittäiseen lehden tilaajaan samalla tavalla riippumatta esimerkiksi siitä, asuuko hän valtakunnassa vai Ahvenanmaan maakunnassa, tästä näkökulmasta ehdotettu sääntely oli yleisen yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta ongelmatonta. Valiokunta totesi myös, että tavanomainen arvonlisäverovelvollisuus ei perustuslakivaliokunnan mielestä sellaisenaan merkitse ennakkollista estettä eikä muutoinkaan muodostu perusoikeutena turvattun sananvapauden kannalta ongelmalliseksi rajoitukseksi.

Ahvenanmaan maakunta kuuluu EU:n tullialueeseen, mutta Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen mukaan Ahvenanmaa ei kuulu EU:n arvonlisäveroalueeseen. Tästä syystä tavaroiden myyntiä muualta Suomesta ja muista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle joudutaan EU-oikeuden mukaisesti pitämään tavarantoiminnan maahantuontina ja siihen joudutaan soveltamaan EU:n tullilainsäädännön mukaisia tulli-menettelyjä. Komission delegoidun asetuksen mukaan myös vähäarvoisista lähetyksistä tulee antaa tulli-ilmoitus. Tämä koskee myös EU:n tullialueen sisällä tapahtuvaa tuontia, joten lehtien maahantuonnista muualta Suomesta ja muista EU:n jäsenvaltioista Ahvenanmaalle on annettava tulli-ilmoitukset. Ilmoitus voidaan enintään 150 euron arvoisista lähetyksistä antaa yksinkertaistetulla tietosisällöllä. Suomi soveltaa Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välisen tuontimenettelyn osalta omia, EU:n tullilainsäädäntöön perustuvia yksinkertaistuksia.

Nyt ehdotetun kevennetyn menettelyn tarkoituksena on sujuvoittaa lehtien tuontimenettelyjä ja helpottaa lehtiä tilaavien henkilöiden hallinnollista taakkaa Ahvenanmaalle muualta Suomesta ja muista jäsenvaltioista sekä Ahvenanmaalta muualle Suomeen tapahtuvassa tuonnissa. Esitys

ei siten aseta ahvenanmaalaisia kuluttajia muita suomalaisia huonompaan asemaan. Velvollisuus antaa muualta Suomesta ja muista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle tapahtuvista maahan-
tuonneista tulli-ilmoitus perustuu liittymissopimuksessa saatuun Ahvenanmaata koskevaan
poikkeukseen ja EU:n tullilainsäädäntöön. Esitys täyttää siten perustuslain yhdenvertaisuuspe-
riaatteen ja sananvapauden vaatimukset myös Ahvenanmaalle sijoittautuneiden kuluttajien ti-
laamien aikakausi- ja sanomalehtien osalta.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmiste- verolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmiste-
verolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 8 a §, sellaisena kuin se on laissa 1092/2014, ja
lisätään lakiin uusi 22 a § seuraavasti:

22 a §

Tuonnista verovelvollinen lehden vastaanottaja voi antaa tulli-ilmoituksen Tullille tämän py-
kälän mukaisesti, jos kyse on arvonlisäverolain 85 a §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen
fyysisellä alustalla olevien sanoma- ja aikakauslehtien maahantuonnista Yhteisön alueelta Ah-
venanmaan maakuntaan tai Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen ja jos lehdet on han-
kittu ja toimitettu etämyyntinä. Tämän pykälän mukaisesti ilmoitetuista maahantuonneista suo-
ritettava vero on maksettava Tullin ilmoituksen johdosta tekemän verotuspäätöksen perusteella
tullilain (304/2016) 64 §:n mukaisesti.

Tämän pykälän mukaista menettelyä sovellettaessa lehti voidaan luovuttaa vapaaseen liikkee-
seen vakuutta vaatimatta jo tuonnin yhteydessä. Poiketen siitä, mitä arvonlisäverolain 87 §:ssä
säädetään, veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdaksi katsotaan tämän pykälän
mukaisen ilmoituksen antojankohta.

Ilmoitus annetaan yksittäisestä lehdestä taikka lehden tilauskauden osalta tai koko tilauskau-
delta. Ilmoitusjakson pituus on enintään vuosi. Ilmoitus on annettava viimeistään ilmoitusjak-
soon kuuluvia lehtiä koskevan ensimmäisen laskun eräpäivänä. Jos lehden vastaanottaja saa
ilmoitusjakson ensimmäisen lehden vasta laskun eräpäivän jälkeen, ilmoitus on annettava seit-
semän päivän kuluessa siitä, kun ensimmäinen lehti on luovutettu vapaaseen liikkeeseen.

Ilmoituksessa on ilmoitettava maahantuotavien lehtien tilausjakso, lehtien kappalemäärä, las-
kun eräpäivä, laskun tunnistetiedot ja lehtien arvo. Tulli määrää muista ilmoituksessa annettavista
tiedoista ja ilmoituksen antotavasta.

Lehtien etämyynnillä tarkoitetaan tätä pykälää sovellettaessa myyntiä, jossa myyjä tai joku
muu tämän puolesta kuljettaa lehdet Yhteisön alueelta ostajalle Ahvenanmaan maakuntaan
taikka maakunnasta muualle Suomeen. Tätä sovelletaan vain, jos ostajana on luonnollinen hen-
kilö, jonka mahdollisesti harjoittamaan liiketoimintaan tuonti ei liity, tai oikeushenkilö, jota ei
ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin veron suorittamisvelvollisuuden syntymishet-
kellä. Tavara katsotaan kuljetetun myyjän toimesta ja puolesta silloinkin, kun myyjä osallistuu
välillisesti lehden kuljettamiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, kun fyysisellä alustalla oleva sanoma- ja aikakauslehti maahantuodaan
lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 23.9.2021

HE 137/2021 vp

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 8 a §, sellaisena kuin se on laissa 1092/2014, ja
lisätään lakiin uusi 22 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 a §

Mitä edellä 8 §:n 1 momentissa säädetään arvonlisäverolain 70 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta verottomuudesta, ei sovelleta silloin, kun kerran viikossa tai harvemmin ilmestyvä sanoma- tai aikakauslehti kuljetetaan Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen. Myynnistä ei kuitenkaan suoriteta veroa siltä osin kuin veroa on suoritettava lehden maahantuonnista.

(kumotaan)

22 a §

Tuonnista verovelvollinen lehden vastaanottaja voi antaa tulli-ilmoituksen Tullille tämän pykälän mukaisesti, jos kyse on arvonlisäverolain 85 a §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen fyysisellä alustalla olevien sanoma- ja aikakauslehtien maahantuonnista Yhteisön alueelta Ahvenanmaan maakuntaan tai Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen ja jos lehdet on hankittu ja toimitettu etämyyntinä. Tämän pykälän mukaisesti ilmoitetuista maahantuonneista suoritettava vero on maksettava Tullin ilmoituksen johdosta tekemän verotuspäätöksen perusteella tullilain (304/2016) 64 §:n mukaisesti.

Tämän pykälän mukaista menettelyä sovellettaessa lehti voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen vakuutta vaatimatta jo tuonnin yhteydessä. Poiketen siitä, mitä arvonlisäverolain 87 §:ssä säädetään, veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdaksi katsotaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tämän pykälän mukaisen ilmoituksen antoajankohhta.

Ilmoitus annetaan yksittäisestä lehdestä taikka lehden tilauskauden osalta tai koko tilauskaudelta. Ilmoitusjakson pituus on enintään vuosi. Ilmoitus on annettava viimeistään ilmoitusjaksoon kuuluvia lehtiä koskevan ensimmäisen laskun eräpäivänä. Jos lehden vastaantottaja saa ilmoitusjakson ensimmäisen lehden vasta laskun eräpäivän jälkeen, ilmoitus on annettava seitsemän päivän kuluessa siitä, kun ensimmäinen lehti on luovutettu vapaaseen liikkeeseen.

Ilmoituksessa on ilmoitettava maahantuotavien lehtien tilausjakso, lehtien kappalemäärä, laskun eräpäivä, laskun tunniste ja lehtien arvo. Tulli määrää muista ilmoituksessa annettavista tiedoista ja ilmoituksen antotavasta.

Lehtien etämyynnillä tarkoitetaan tätä pykälää sovellettaessa myyntiä, jossa myyjä tai joku muu tämän puolesta kuljettaa lehdet Yhteisön alueelta ostajalle Ahvenanmaan maakuntaan taikka maakunnasta muualle Suomeen. Tätä sovelletaan vain, jos ostajana on luonnollinen henkilö, jonka mahdollisesti harjoittamaan liiketoimintaan tuonti ei liity, tai oikeushenkilö, jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin veron suorittamisvelvollisuuden syntymishetkellä. Tavara katsotaan kuljetetun myyjän toimesta ja puolesta silloinkin, kun myyjä osallistuu välillisesti lehden kuljettamiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, kun fyysisellä alustalla oleva sanoma- ja aikakauslehti maahantuodaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.
